

PLAGIÁTORSTVÍ V ARCHITEKTUŘE

Certoo
by HAVEL & PARTNERS

STAČÍ PÁR „KLIKŮ“ A NÁVRH JE V BEZPEČÍ

Nápad se v architektuře cení. Stavby s jedinečnou myšlenkou mohou být inspirací nejen pro další generace, ale zejména pro projekty, které už tak originální nejsou. Příkladem může být třeba medializovaný případ plagiátorství v architektuře. Na Slovensku postavili podle návrhu českého Atelieru SAD unikátní benzínku, jenže o pár let později vznikla nápadně podobná pumpa v Praze. Jak se dá efektivně zabránit nedovolenému kopírování nebo napodobování architektonických návrhů? Dnes už není nutné chodit k notáři nebo si cokoli složitě registrovat u úřadů. Důkaz o autorství se dá získat jednoduše online.

LEKCE DODRŽOVÁNÍ AUTORSKÝCH PRÁV V ARCHITEKTUŘE

Před více než deseti lety vznikla na Slovensku v obci Matúškovo unikátní čerpací stanice, kterou navrhli architekti Adam Jirkal a Jerry Koza z pražského Atelieru SAD. Benzínka má jedinečný tvar střechy a za svůj unikátní vzhled získala velký mezinárodní ohlas a dostala se i do žebříčků nejkrásnějších pump světa.

O několik let později v roce 2019 v Praze v Libni vyrostla nápadně podobná benzínka. „Zjistili jsme to úplně náhodou, když nám naši přátelé začali posílat fotky té benzínky a mysleli si, že je naše,“ říká autor původního návrhu Jerry Koza. Celou věc proto začali řešit s právníky advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS. Soud vydal předběžné opatření, benzínka v Libni musela zakrýt střechu a pověsit nápisy, že architekti z Atelieru SAD k této stavbě neudělili licenci. Spor nakonec vyřešilo mimosoudní vyrovnání ve prospěch autorů původního návrhu.

„Chtěli jsme tohle téma řešit a ukázat, že je určité třeba v architektuře dodržovat nějaká pravidla a respekt k unikátním architektonickým myšlenkám a návrhům,“ dodává Koza. V České republice se ale stále povědomí o ochraně autorských práv zvyšuje jen pomalu a málokdo dbá na to, že by si měl pro takové případy již předem zajistit dostatečný důkaz o svém autorství.

Jednoduchý náčrt, skicu či celý projekt je totiž možné chránit právě pomocí prostředků autorského práva. „V dnešní době je nesmírně obtížné efektivně zabránit nedovolenému kopírování díla nebo jeho napodobování. Vidíme v praxi, jak je pro klienty v případě sporu často složité prokázat, že jsou autory konkrétního díla,“ připouští Robert Nešpůrek, partner advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS. Právníci proto ve spolupráci s technologickou společností ARTinii Production vyvinuli jednoduché a moderní softwarové řešení, pomocí kterého jde rychle a online získat nezpochybnitelný důkaz o autorství.

01

01 Čerpací stanice GAS v Matúškově, foto Tomáš Souček

02 Foto Jiří Makovec

03 GAS Matúškovo (Atelier SAD 2011)

02

03

DIGITÁLNÍ NOTÁŘ NA BLOCKCHAINU

Jde o projekt Certoo – na jeho stránkách (www.certoo.eu) nahrajete jakýkoli digitální soubor nebo složku, tedy dokumenty, které chcete chránit. Certoo soubory zašifruje, uloží jejich digitální záznam na blockchain a vy získáte certifikát s časovým razítkem. Ten potvrzuje, že jste v ten daný moment nahráli soubor právě vy. Máte tak k dispozici silný důkaz použitelný nejen u soudu, kterým

prokážete, že v daném okamžiku existovalo vaše autorské dílo v té konkrétní podobě.

„Autor se může u soudu velmi snadno dostat do důkazní nouze. Sice může tvrdit, že právě on je v určitém čase autorem určitého díla, nicméně by měl být za všech okolností schopen to i prokázat, Certoo takový důkaz v pár okamžicích zajistí,“ dodává Robert Nešpůrek.

